
3/¹⁹/1997
MARZEC, KWIECIEŃ

BIULETYN

Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

SPIS TREŚCI

Komunikat Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o wysokości środków gwarantowanych.....	3
---	---

Uchwały Zarządu BFG

Uchwała nr 10/3-G/97 Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 21 marca 1997 r. w sprawie przekazania syndykowi masy upadłości Lubuskiego Spółdzielczego Banku Gospodarczego w Ślawie dodatkowych kwot na wypłatę środków gwarantowanych.	5
--	---

Uchwała nr 22/8-G/97 Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 29 kwietnia 1997 r. w sprawie przekazania kuratorowi Banku Spółdzielczego w Gryfowie Śląskim (woj. jeleniogórskie) kwot na wypłatę środków gwarantowanych.....	9
---	---

Przedruk artykułu z miesięcznika BANK (marzec 1997 r.) pt: BFG: dotychczasowe rezultaty i nowe uregulowania - prof. Władysław Baka	16
--	----

Przedruk z kwartalnika PRAWO BANKOWE (nr 2) rozdz. pt: Ograniczenie odpowiedzialności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.	21
---	----

Bankowy Fundusz Gwarancyjny

działający na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz.U. z 1995 r. Nr 4, poz. 18, Nr 133, poz. 654 i z 1997 r. Nr 24, poz. 119) **informuje, iż** zgodnie z art. 2 pkt. 2 tej ustawy **gwarancją Bankowego Funduszu Gwarancyjnego objęte są środki pieniężne** zgromadzone w banku objętym ustawowym system gwarantowania środków pieniężnych (są to wszystkie banki działające w Polsce) **na rachunkach bankowych, przez tego samego depozenta, na które wystawiono dowody imienne, w walucie polskiej oraz w walutach obcych, bez względu na liczbę umów zawartych z tym bankiem, do wysokości określonej ustawą.**

Wysokość gwarancji wynosi dla wkładów: o równowartości w złotych do 1000 ECU - 100 % o równowartości w złotych ponad 1000 ECU ale nie przekraczających 3000 ECU - 90 % w tym odsetki naliczone do dnia ogłoszenia upadłości banku.

W przypadku banków, których upadłość zostanie ogłoszona **po 1 lipca 1997 r.** górna granica wysokości środków gwarantowanych wzrośnie do **4000 ECU**, a w przypadku banków, których upadłość zostanie ogłoszona **po 1 stycznia 1998 r.** do **5000 ECU**.

Dla wyliczenia równowartości ECU w złotych przyjmuje się średni kurs Narodowego Banku Polskiego zgodnie z tabelą kursową obowiązującą w dniu ogłoszenia upadłości banku.

Deponentem t.j. podmiotem uprawnionym do otrzymania wypłaty środków gwarantowanych w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej, będąca stroną umowy imiennego rachunku bankowego jak również jednostka organizacyjna osoby prawnej, dla której bank prowadzi odrębny imienny rachunek, z wyłączeniem:

- a) Skarbu Państwa,
- b) banków oraz spółek wykonujących czynności bankowe zgodnie z art. 111 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359, z późn. zm.),
- c) podmiotów działających na podstawie ustawy z dnia 22 marca 1991 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierniczych (Dz. U. z 1994 r. Nr 58, poz. 239 z późn. zm.),

- d) podmiotów działających na podstawie ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62),
- e) akcjonariuszy banku posiadających w dniu złożenia wniosku o ogłoszenie jego upadłości pakiet akcji uprawniający do wykonywania ponad 5% głosów podczas walnego zgromadzenia akcjonariuszy, a także osób, które w stosunku do nich są podmiotami dominującymi lub zależnymi w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 22 marca 1991 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierniczych,
- f) członków zarządu, rady (rady nadzorczej) banku oraz osób pełniących w tym banku funkcje dyrektorów i zastępców dyrektorów departamentów jak również dyrektorów i zastępców dyrektorów oddziałów tego banku, w przypadku gdy osoby te pełniły swoje funkcje w dniu zawieszenia działalności banku lub spełnienia warunku gwarancji bądź w okresie bieżącego roku obrotowego (obrachunkowego) lub poprzedzającego zawieszenie działalności banku lub dzień spełnienia warunków gwarancji.

Ponadto osoby, dla których bank prowadził rachunki wspólne (jeden rachunek dla kilku osób) uprawnione są do otrzymania wypłat środków gwarantowanych, w granicach określonych w umowie rachunku - każda do maksymalnej wysokości przewidzianej ustawą - z uwzględnieniem innych prowadzonych dla nich przez bank rachunków imiennych.

W przypadku prowadzenia przez bank rachunku dla spółki cywilnej, jawnej lub komandytowej wypłacana jest - w granicach stanu rachunku - jedna kwota środków gwarantowanych bez względu na liczbę wspólników.

*Zarząd
Bankowego Funduszu Gwarancyjnego*

Uchwały Zarządu BFG

Uchwała nr 10/3-G/97

Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
z dnia 21 marca 1997 r.

w sprawie przekazania syndykowi masy upadłości Lubuskiego Spółdzielczego Banku Gospodarczego w Sławie (woj. zielonogórskie) dodatkowych kwot na wypłatę środków gwarantowanych

Na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 1995 r., Nr 4 poz. 18 i Nr 133 poz. 654) - zwanej dalej **ustawą**, Zarząd Bankowego Funduszu Gwarancyjnego uchwala co następuje:

§ 1

1. Przekazać syndykowi masy upadłości Lubuskiego Spółdzielczego Banku Gospodarczego w Sławie kwotę **313 642,79 zł** (słownie: trzysta trzynaście tysięcy sześćset czterdzieści dwa złote siedemdziesiąt dziewięć groszy) na wypłatę środków gwarantowanych dla 126 deponentów jako uzupełnienie środków przekazanych mocą Uchwały Zarządu Funduszu nr 82/41-G/96 z dnia 19 listopada 1996 r.
2. Udział poszczególnych podmiotów objętych systemem gwarantowania w kwocie, o której mowa w ust. 1, określa się jak w załączniku do uchwały.

§ 2

Do wypłaty kwoty, o której mowa w § 1 ust. 1, stosuje się odpowiednio postanowienia uchwały Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego nr 82/41-G/96 z dnia 19 listopada 1996 r. w sprawie przekazania syndykowi masy upadłości Lubuskiego Spółdzielczego Banku Gospodarczego w Sławie kwot na wypłatę środków gwarantowanych.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i nie podlega publikacji.

Zarząd
Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

**WPLATY BANKÓW NA FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODKÓW GWARANTOWANYCH DLA DEPONENTÓW
LUBUSKIEGO SPÓŁDZIELCZEGO BANKU GOSPODARCZEGO W SŁAWIE**

Nazwa banku	Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty do BFG w złotych
1	2	3
1 Powszechna Kasa Oszczędności bp	18,6912	58 623,60
2 Bank Polska Kasa Opieki SA	11,6037	36 394,17
3 Bank Handlowy w Warszawie SA	3,4232	10 736,62
4 Bank Gospodarki Żywnościowej SA	4,1138	12 902,64
5 Bank Gospodarstwa Krajowego	0,0481	150,86
6 Bank Rozwoju Eksportu SA	1,9436	6 095,96
7 Polski Bank Inwestycyjny SA	3,8233	11 991,50
8 Bank Depozytowo-Kredytowy w Lublinie SA	2,6227	8 225,91
9 Bank Gdański SA	3,3659	10 556,90
10 Bank Przemysłowo-Handlowy SA w Krakowie	4,6123	14 466,15
11 Bank Śląski SA w Katowicach	5,3584	16 806,24
12 Bank Zachodni SA we Wrocławiu	3,5049	10 992,87
13 Pomorski Bank Kredytowy SA w Szczecinie	2,9360	9 208,55
14 Powszechny Bank Gospodarczy SA w Łodzi	2,4823	7 785,56
15 Powszechny Bank Kredytowy SA w Warszawie	5,9414	18 634,77
16 Wielkopolski Bank Kredytowy SA w Poznaniu	3,8815	12 174,05
17 Bank Cukrownictwa Cukrobank SA	0,0670	210,14
18 Bank Częstochowa SA w Częstochowie	0,0676	212,02
19 Bank Energetyki SA w Radomiu	0,2544	797,91
20 Bank Inicjatyw Gospodarczych BIG SA	0,8203	2 572,81
21 Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych SA	0,0512	160,59
22 Bank Komunalny SA w Gdyni	0,1208	378,88
23 Bank Morski SA	0,0839	263,15
24 Bank Ochrony Środowiska SA	0,8862	2 779,50
25 Bank Pocztowy SA	0,1304	408,99
26 Bank Podlaski SA	0,0266	83,43
27 Bank Powierniczo-Gwarancyjny SA w Warszawie	0,0161	50,50
28 Bank Przemysłowy SA w Łodzi	0,1960	614,74
29 Rabo - BRP Bank Polska SA	0,0214	67,12
30 Bank Rozwoju Budownictwa Mieszkaniowego SA	0,0495	155,25
31 Bank Rozwoju Cukrownictwa SA	0,0675	211,71
32 Bank Społem SA	0,0338	106,01

	Nazwa banku	Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty do BFG w złotych
1	2	3	4
33	Bank Staropolski SA	0,5970	1 872,45
34	Bank Świętokrzyski SA w Kielcach	0,0483	151,49
35	Bank Unii Gospodarczej SA	0,0076	23,84
36	Bank Własności Pracowniczej SA w Gdańsku	0,0481	150,86
37	Bank Współpracy Regionalnej SA w Krakowie	0,4676	1 466,59
38	Bank Wschodni SA	0,0380	119,18
39	Bank Wschodnio-Europejski SA w Warszawie	0,3244	1 017,46
40	BIG Bank SA	0,9236	2 896,80
41	BWR Bank Secesyjny SA	0,0295	92,52
42	Cuprum Bank SA w Lubinie	0,2536	795,40
43	Gliwicki Bank Handlowy SA	0,1597	500,89
44	Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni SA	0,0210	65,87
45	Gospodarczy Bank Wielkopolski SA	0,0381	119,50
46	Górnośląski Bank Gospodarczy SA	0,4136	1 297,23
47	BWR Real Bank SA	0,1613	505,91
48	Kredyt Bank SA	1,0340	3 243,07
49	Petrobank SA	0,1966	616,62
50	Pierwszy Komercyjny Bank SA w Lublinie	1,1863	3 720,74
51	Polbank SA	0,0145	45,48
52	Polski Bank Rozwoju SA	0,1561	489,60
53	Invest-Bank SA	0,5450	1 709,35
54	Prosper Bank SA	0,2545	798,22
55	Savim Bank Depozytowo-Kredytowy SA	0,0132	41,40
56	GE Capital Bank SA	0,0468	146,78
57	Spółdzielczy Bank Rozwoju Samopomoc Chłopska	0,0313	98,17
58	Wielkopolski Bank Rolniczy SA	0,0105	32,93
59	Wschodni Bank Cukrownictwa SA	0,4267	1 338,31
60	ABN Amro Bank (Polska) SA	0,0739	231,78
61	Bank Amerykański w Polsce SA	0,2126	666,80
62	Bank Creditanstalt SA	0,6611	2 073,49
63	BNP Dresdner Bank (Polska) SA	0,3862	1 211,29
64	Citibank (Poland) SA	1,4544	4 561,62
65	IBP Bank SA	0,1924	603,45
66	ING Bank Warsaw	0,6749	2 116,78
67	Pierwszy Polsko-Amerykański Bank SA	0,1818	570,20
68	Polsko-Amerykański Bank Hipoteczny SA	0,0034	10,66
69	Polsko-Kanadyjski Bank Św. Stanisława SA	0,0312	97,86
70	Raiffeisen-Centrobank SA	0,3648	1 144,17

Nazwa banku	Udział %% w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty do BFG w złotych
1	2	3
4		
71 Deutsche Bank Polska SA	0,0891	279,46
72 Westdeutsche Landesbank (Polska) SA	0,0042	13,17
73 Vereinsbank Polska SA	0,0003	0,94
74 HYPO-BANK Polska SA	0,0262	82,17
75 Societe Generale	0,1702	533,82
76 Warmińsko-Mazurski Bank Regionalny SA	0,5358	1 680,50
77 Lubelski Bank Regionalny SA w Lublinie	0,5943	1 863,98
78 Pomorsko-Kujawski Bank Regionalny SA w Bydgoszczy	0,5519	1 730,99
79 Małopolski Bank Regionalny SA w Krakowie	0,7929	2 486,87
80 BS zrzeszone w BGŻ SA	1,5528	4 870,25
81 BS zrzeszone w BUG SA	0,7649	2 399,05
82 BS zrzeszone w GBW SA	0,8126	2 548,66
83 BS zrzeszone w GBPZ SA	1,1762	3 689,07
Ogółem	100,0000	313 642,79

Uchwała nr 22/8-G/97

Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
z dnia 29 kwietnia 1997 r.

w sprawie przekazania kuratorowi Banku Spółdzielczego w Gryfowie Śląskim (woj. jeleniogórskie) kwot na wypłatę środków gwarantowanych

Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 w związku z art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 1995 r., Nr 4, poz. 18, Nr 133, poz. 654 oraz z 1997 r. Nr 24, poz. 119) zwanej dalej **ustawą**, w związku z art. 42 kodeksu cywilnego - Zarząd Bankowego Funduszu Gwarancyjnego uchwala co następuje:

§ 1

1. Przekazać kuratorowi Banku Spółdzielczego w Gryfowie Śląskim, na wypłatę środków gwarantowanych kwotę **2 099 890,84 zł** (słownie: dwa miliony dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt cztery grosze).

2. Udział poszczególnych podmiotów objętych systemem gwarantowania w kwocie, o której mowa w ust. 1, określa się jak w załączniku do uchwały.

3. Wysokość dokonywanych wpłat przez podmioty objęte systemem gwarantowania - na rachunek Funduszu Nr 10101023-710013-139-4 w Głównym Oddziale Walutowo-Dewizowym Narodowego Banku Polskiego w Warszawie - ustalona została jak w załączniku do uchwały.

§ 2

1. Określa się następujące szczegółowe zasady wypłat środków gwarantowanych:

1) z chwilą otrzymania uchwały, kurator BS w Gryfowie Śląskim niezwłocznie sporządzi i przekaze Funduszowi terminarz wypłat środków gwarantowanych poszczególnym deponentom, który po zatwierdzeniu przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny poda do

publicznej wiadomości przez wywieszenie w lokalu Banku (oddziału prowadzącego rachunki) oraz ogłoszenie w dzienniku poczytnym na obszarze działania Banku;

2) terminarz wypłat winien być opracowany z uwzględnieniem przepisu art. 28 ust. 3 w związku z art. 22 ust. 3 ustawy, tj. w sposób zapewniający dokonanie wypłat wszystkim uprawnionym deponentom przed upływem 30 dni od otrzymania przez kuratora BS w Gryfowie Śląskim kwoty określonej w §1 ust. 1

3) w informacji publicznej, o której mowa w pkt. 1, należy określić terminy dokonywania wypłat z rachunków wskazanych w informacji, bez podawania nazwisk i imion ich posiadaczy;

4) niezwłocznie po otrzymaniu uchwały kurator przekaze Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu nazwę banku wraz z podaniem numeru rachunku, na który mają zostać przekazane środki, o których mowa w § 1 ust. 1;

5) z chwilą otrzymania uchwały, kurator w oparciu o listę deponentów niezwłocznie sporządzi listę wypłat, na podstawie której będzie dokonywać wypłat kwot środków gwarantowanych deponentom;

6) lista wypłat powinna zawierać następujące dane:

- nazwisko i imię lub nazwę firmy (jednostki) posiadacza rachunku,
- adres posiadacza rachunku,
- numer dowodu osobistego lub numer regonu posiadacza rachunku,
- numer pozycji na liście deponentów, w której wykazano wierzytelności danego posiadacza rachunku,

- kwotę do wypłaty (łączna kwota środków objętych gwarancją),
- datę wypłaty,
- pokwitowanie odbioru środków gwarantowanych,
- ewentualną adnotację o wypłacie środków gwarantowanych pełnomocnikowi deponenta - w takich przypadkach należy dołączyć oryginał pełnomocnictwa, chyba że umocowanie do podjęcia środków wynika z dokumentacji przedmiotowego rachunku;

7) przy dokonywaniu wypłat kurator (osoba upoważniona przez kuratora do dokonania wypłat) obowiązany jest sprawdzić zgodność danych zamieszczonych na liście wypłat, określonych w pkt. 6 z odpowiednimi danymi zawartymi w dokumentach przedstawionych przez osobę podejmującą wypłatę - potwierdzając tę zgodność własnym podpisem na liście wypłat;

8) w razie niezgodności danych, o których mowa w pkt. 7, kurator może dokonać wypłaty jedynie w przypadku identyfikacji deponenta na podstawie dodatkowych dokumentów, czyniąc o tym odpowiednią wzmiankę na liście wypłat;

9) kurator nie może wstrzymać wypłat deponentowi, którego tożsamość została potwierdzona, a kwota środków gwarantowanych została prawidłowo obliczona w oparciu o księgi bankowe;

10) kwota wypłaty środków gwarantowanych jednemu deponentowi nie może przekroczyć sumy kwot określonych w art. 23 ust. 2 ustawy, bez względu na liczbę rachunków, na których deponent posiadał środki pieniężne, także jako współposiadacz;

11) wypłaty środków gwarantowanych w odniesieniu do jednego rachunku mogą być dokonywane jedynie w granicach określonych w art. 23 ust. 2 ustawy, chyba że jest to tzw. rachunek wspólny.

W takich przypadkach kwotę zgromadzoną na rachunku „dzieli się” pomiędzy współposiadaczy tego rachunku;

12) podział, o którym mowa w pkt. 11, powinien być dokonany z zachowaniem zasad ustalonych w umowie rachunku bankowego w zakresie dysponowania gromadzonymi środkami. W przypadku braku określenia takich zasad w umowie rachunku, podział dokonywany jest proporcjonalnie do liczby współposiadaczy;

13) w przypadkach, gdy którykolwiek współposiadacz rachunku wspólnego posiada jeszcze inne rachunki, należy dokonać podziału kwoty na rachunku wspólnym i dodać część przypadającą na danego posiadacza z tego rachunku do jego środków zgromadzonych na innych rachunkach. Od tak powstałej sumy należy obliczyć i wypłacić przysługującą temu deponentowi kwotę gwarancyjną.

2. Suma dokonanych przez kuratora wypłat środków gwarantowanych nie może przekroczyć sumy kwot:

- 1) wchodzących w skład masy upadłości płynnych środków Banku, tj.
 - a) środków w kasie;
 - b) środków na rachunkach w innych bankach;
 - c) kwot rezerw obowiązkowych;

2) utworzonego Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w 1996 r. pomniejszonego o dokonane wpłaty z tytułu podjętych uchwał Zarządu BFG w sprawie przekazania kwot na wypłaty środków gwarantowanych;

3) kwoty przekazanej kuratorowi przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, określonej w § 1 ust. 1.

3. W przypadku nie zgłoszenia się zainteresowanych w dniu określonym w terminarzu o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, kurator

nie później niż w dniu następnym wzywa deponenta listem poleconym do odbioru należnych mu kwot, wyznaczając dodatkowy termin wypłaty nie dłuższy niż 14 dni od dnia określonego w terminarzu. Kurator zwolniony jest od obowiązku wysyłania zawiadomienia, jeżeli koszt korespondencji przewyższa kwotę gwarantowaną deponentowi.

4. W terminie 21 dni od upływu ostatniego z terminów, o których mowa w ust. 3 kurator przekazuje do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego:

- sprawozdanie z wykonania Uchwały wraz z listą wypłat,
- wykaz deponentów, którzy nie odebrali należnych im kwot w wyznaczonych terminach,
- kwoty nie wypłacone deponentom oraz kwoty uzyskane przez kuratora z tytułu odsetek naliczonych przez bank od kwot przekazanych przez Fundusz na wypłatę środków gwarantowanych.

Rzetelność danych zawartych w liście wypłat kurator potwierdza własnoręcznym podpisem.

5. Kwoty nie wypłacone deponentom oraz należne Funduszowi odsetki o których mowa w ust. 4 kurator zwraca na rachunek Funduszu Nr 10101023-710000-131 w Głównym Oddziale Walutowo - Dewizowym Narodowego Banku Polskiego w Warszawie.

6. Bankowy Fundusz Gwarancyjny sprawuje bieżącą kontrolę nad prawidłowością realizacji postanowień niniejszej uchwały na zasadach określonych w ustawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd
Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

**WPLATY BANKÓW NA FUNDUSZ OCHRONY ŚRODKÓW GWARANTOWANYCH
DLA DEPONENTÓW BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W GRYFOWIE ŚLĄSKIM**

1	2	3	4	5	6
	Nazwa banku	Udział % w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty wynikająca z udziału (kol. 3)	Korekta wynikająca z rozliczenia środków odzyskanych z mas upadłości banków*	Należna kwota wpłaty w złotych
1					
1	Powszechna Kasa Oszczędności bp	18,6912	392 494,80	31 781,50	360 713,30
2	Bank Polska Kasa Opieki SA	11,6037	243 665,03	51 001,08	192 663,95
3	Bank Handlowy w Warszawie SA	3,4232	71 883,46	27 655,50	44 227,96
4	Bank Gospodarki Żywnościowej SA	4,1138	86 385,31	12 150,49	74 234,82
5	Bank Gospodarstwa Krajowego	0,0481	1 010,05	385,75	624,30
6	Bank Rozwoju Eksportu SA	1,9436	40 813,48	2 905,83	37 907,65
7	Polski Bank Inwestycyjny SA	3,8233	80 285,13	19 365,53	60 919,60
8	Bank Depozytowo-Kredytowy w Lublinie SA	2,6227	55 073,84	9 608,83	45 465,01
9	Bank Gdański SA	3,3659	70 680,23	12 513,39	58 166,84
10	Bank Przemysłowo-Handlowy SA w Krakowie	4,6123	96 853,26	25 115,95	71 737,31
11	Bank Śląski SA w Katowicach	5,3584	112 520,55	27 989,36	84 531,19
12	Bank Zachodni SA we Wrocławiu	3,5049	73 599,07	18 206,06	55 393,01
13	Pomorski Bank Kredytowy SA w Szczecinie	2,9360	61 652,79	16 645,23	45 007,56
14	Powszechny Bank Gospodarczy SA w Łodzi	2,4823	52 125,59	12 442,80	39 682,79
15	Powszechny Bank Kredytowy SA w Warszawie	5,9414	124 762,91	28 624,59	96 138,32
16	Wielkopolski Bank Kredytowy SA w Poznaniu	3,8815	81 507,26	17 208,27	64 298,99

	Nazwa banku	Udział % w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty wynikająca z udziału (kol. 3)	Korekta wynikająca z rozliczenia środków odzyskanych z mas upadłości banków*	Należna kwota wpłaty w złotych
1	2	3	4	5	6
17	Bank Cukrownictwa Cukrobank SA	0,0680	1 427,93	106,62	1 321,31
18	Bank Częstochowa SA w Częstochowie	0,0676	1 419,53	44,17	1 375,36
19	Bank Energetyki SA w Radomiu	0,2544	5 342,12	-27,40	5 369,52
20	Bank Inicjatyw Gospodarczych BIG SA	0,8203	17 225,40	5 344,05	11 881,35
21	Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych SA	0,0512	1 075,14	168,41	906,73
22	Bank Komunalny SA w Gdyni	0,1208	2 536,67	107,11	2 429,56
23	Bank Morski SA	0,0839	1 761,81	81,30	1 680,51
24	Bank Ochrony Środowiska SA	0,8862	18 609,23	2 385,42	16 223,81
25	Bank Pocztowy SA	0,1304	2 738,26	-14,55	2 752,81
26	Bank Podlaski SA	0,0266	558,57	67,42	491,15
27	Bank Powierniczo-Gwarancyjny SA w Warszawie	0,0161	338,08	15,58	322,50
28	Bank Przemysłowy SA w Łodzi	0,1960	4 115,79	553,44	3 562,35
29	Rabo - BRP Bank Polska SA	0,0214	449,38	220,11	229,27
30	Bank Rozwoju Budownictwa Mieszkaniowego SA	0,0495	1 039,45	70,66	968,79
31	Bank Rozwoju Cukrownictwa SA	0,0675	1 417,43	0,62	1 416,81
32	Bank Społem SA	0,0338	709,76	26,37	683,39
33	Bank Staropolski SA	0,5970	12 536,35	3 387,54	9 148,81
34	Bank Świętokrzyski SA w Kielcach	0,0483	1 014,25	136,80	877,45
35	Bank Unii Gospodarczej SA	0,0076	159,59	-1,92	161,51
36	Bank Własności Pracowniczej SA w Gdańsku	0,0481	1 010,05	41,35	968,70
37	Bank Współpracy Regionalnej SA w Krakowie	0,4676	9 819,09	-250,76	10 069,85
38	Bank Wschodni SA	0,0380	797,96	-62,17	860,13
39	Bank Wschodnio-Europejski SA w Warszawie	0,3244	6 812,05	888,60	5 923,45
40	BIG Bank SA	0,9236	19 394,59	-3 014,97	22 409,56

	Nazwa banku	Udział % w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty wynikająca z udziału (kol. 3)	Korekta wynikająca z rozliczenia środków odzyskanych z mas upadłości banków*	Należna kwota wpłaty w złotych
1	2	3	4	5	6
41	BWR Bank Secesyjny SA	0,0295	619,47	89,39	530,08
42	Cuprum Bank SA w Lubinie	0,2536	5 325,32	1 501,03	3 824,29
43	Gliwicki Bank Handlowy SA	0,1597	3 353,53	1 151,77	2 201,76
44	Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni SA	0,0210	440,98	-29,88	470,86
45	Gospodarczy Bank Wielkopolski SA	0,0391	821,06	51,02	770,04
46	Górnśląski Bank Gospodarczy SA	0,4136	8 685,15	1 397,42	7 287,73
47	BWR Real Bank SA	0,1613	3 387,12	21,95	3 365,17
48	Kredyt Bank SA	1,0340	21 712,87	2 624,38	19 088,49
49	Petrobank SA	0,1966	4 128,39	144,17	3 984,22
50	Pierwszy Komercyjny Bank SA w Lublinie	1,1863	24 911,00	2 227,71	22 683,29
51	Polbank SA	0,0145	304,48	64,75	239,73
52	Polski Bank Rozwoju SA	0,1561	3 277,93	2 002,56	1 275,37
53	Powszechny Bank Budowlany Invest-Bank SA	0,5450	11 444,40	1 161,07	10 283,33
54	Prosper Bank SA	0,2546	5 346,32	1 076,17	4 270,15
55	Savim Bank Depozytowo-Kredytowy SA	0,0132	277,19	153,29	123,90
56	GE Capital Bank SA	0,0468	982,75	220,51	762,24
57	Spółdzielczy Bank Rozwoju Samopomoc Chłopska	0,0313	657,27	-13,40	670,67
58	Wielkopolski Bank Rolniczy SA	0,0105	220,49	-40,09	260,58
59	Wschodni Bank Cukrownictwa SA	0,4267	8 960,23	399,00	8 561,23
60	ABN Amro Bank (Polska) SA	0,0739	1 551,82	-386,26	1 938,08
61	Bank Amerykański w Polsce SA	0,2126	4 464,37	1 551,39	2 912,98
62	Bank Creditanstalt SA	0,6611	13 882,38	-312,10	14 194,48
63	BNP Dresdner Bank (Polska) SA	0,3862	8 109,78	-1 270,93	9 380,71

	Nazwa banku	Udział % w utworzonym funduszu	Kwota wpłaty wynikająca z udziału (kol. 3)	Korekta wynikająca z rozliczenia środków odzyskanych z mas upadłości banków*	Należna kwota wpłaty w złotych
1	2	3	4	5	6
64	Citibank (Poland) SA	1,4544	30 540,81	2 791,00	27 749,81
65	IBP Bank SA	0,1924	4 040,19	1 249,60	2 790,59
66	ING Bank Warsaw	0,6749	14 172,16	797,84	13 374,32
67	Pierwszy Polsko-Amerykański Bank SA	0,1818	3 817,60	189,33	3 628,27
68	Polsko-Amerykański Bank Hipoteczny SA	0,0034	71,40	-7,70	79,10
69	Polsko-Kanadyjski Bank Św. Stanisława SA	0,0312	655,17	106,52	548,65
70	Raiffeisen-Centrobank SA	0,3648	7 660,40	1 799,22	5 861,18
71	Deutsche Bank Polska SA	0,0891	1 871,00	-384,62	2 255,62
72	Westdeutsche Landesbank (Polska) SA	0,0042	88,20	-16,87	105,07
73	Vereinsbank Polska SA	0,0003	6,30	-0,94	7,24
74	HYPO-BANK Polska SA	0,0262	550,17	-115,73	665,90
75	Societe Generale	0,1702	3 574,01	856,02	2 717,99
76	Warmińsko-Mazurski Bank Regionalny SA	0,5358	11 251,21	-2 884,07	14 135,28
77	Lubelski Bank Regionalny SA w Lublinie	0,5943	12 479,65	-3 991,81	16 471,46
78	Pomorsko-Kujawski Bank Regionalny SA w Bydgoszczy	0,5519	11 589,30	-3 591,57	15 180,87
79	Małopolski Bank Regionalny SA	0,7929	16 650,03	-2 486,87	19 136,90
80	BS zrzeszone w BGŻ SA	1,5528	32 607,10	12 112,33	20 494,77
81	BS zrzeszone w BUG SA	0,7649	16 062,06	-660,94	16 723,00
82	BS zrzeszone w GBW SA	0,8105	17 019,62	-1 684,85	18 704,47
83	BS zrzeszone w GBPZ SA	1,1762	24 698,92	214,77	24 484,15
Ogółem		100,0000	2 099 890,84	***341 949,54	1 757 941,30

* zgodnie z pismem BFG/551/97 z dnia 23.04.1997 r.

** kwota rozliczenia (342 669,19 zł) zmniejszona o kwoty należne dla Banków nie będących już uczestnikami systemu gwarantowania

BFG: DOTYCHCZASOWE REZULTATY I NOWE UREGULOWANIA

Do końca 1996 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielił zwrotnej pomocy dziewięciu bankom

Władysław Baka

Ustawa Prawo bankowe z 31 stycznia 1989 r. określająca ramy instytucjonalne zreformowanego, dwupoziomowego systemu bankowego w Polsce utrzymała odpowiedzialność Skarbu Państwa wyłącznie za zobowiązania banków z tytułu wkładów oszczędnościowych zgromadzonych w bankach państwowych oraz w innych bankach (spółdzielczych), które korzystały z tego uprawnienia przed wejściem w życie ustawy.

Przypomnijmy, że u progu 1989 r. w Polsce - oprócz Narodowego Banku Polskiego jako banku centralnego - działało 13 komercyjnych banków państwowych, ok. 1600 banków spółdzielczych i jeden bank w formie spółki akcyjnej z udziałem kapitału prywatnego. W ciągu trzech kolejnych lat liczba banków komercyjnych zwiększyła się do 82. Zdecydowaną większość nowych banków stanowiły banki prywatne bądź o mieszanej strukturze własnościowej, których zobowiązania, w tym także z tytułu wkładów oszczędnościowych, nie były objęte jakimikolwiek gwarancjami. Ten stan rzeczy stwarzał niezdrową sytuację w sektorze bankowym, uprzywilejowywał stare i podcinał zaufanie do nowych banków. W obliczu zagrożenia wypłacalności licznych banków, jakie ujawniło się w 1993 r., nie można było dłużej zwlekać z utworzeniem uniwersalnego systemu gwarantowania depozytów.

USTANOWIENIE BFG

14 grudnia 1994 r. uchwalona została ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Do określonej wielkości (3000 ECU) gwarancją objęte zostały depozyty osób fizycznych oraz niefinansowych podmiotów prawnych (przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje społeczne itp.) **we wszystkich bankach, niezależnie od formy własności i daty powstania**. Przejściowo, do 31 grudnia 1999 r., utrzymana została odpowiedzialność Skarbu Państwa w odniesieniu do wkładów oszczędnościowych ludności w PKO BP, Pekao SA oraz w BGŻ SA, a także w odniesieniu do wkładów oszczędnościowych ludności zgromadzonych na książeczkach mieszkaniowych wystawionych do 23 października 1990 r. we wszystkich bankach.

Ustawa o BFG obejmuje nie tylko obowiązki i zadania banków oraz funduszu w zakresie gwarantowania depozytów. Określa również instytucjonalno-systemowe warunki udzielania pomocy finansowej bankom o zagrożonej wypłacalności. W ten sposób stworzone zostały możliwości wyboru drogi postępowania: albo dopuszczenie do upadłości banku z obowiązkiem wypłaty deponentom kwot gwarantowanych, albo udzielenie pomocy finansowej bankowi w celu uratowania przed upadłością.

Ustawa o BFG nałożyła ponadto na fundusz obowiązek monitorowania i analizy rozwoju sytuacji finansowej banków, tak aby umożliwić jak najwcześniejsze podejmowanie odpowiednich inicjatyw i działań zaradczych, zapobiegających bankructwom i wzmacniającym stabilność sektora bankowego.

Ustanowienie BFG było ważnym krokiem na drodze harmonizowania polskiej bankowości z zasadami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

DOTYCHCZASOWE REZULTATY

Od wejścia w życie ustawy o BFG do końca 1996 r. sądy ogłosiły upadłość 77 banków (50 w 1995 r. oraz 27 w 1996 r.), w tym: 3 banków komercyjnych i 74 banków spółdzielczych. Blisko 150 tysiącom deponentów wypłacono kwoty gwarantowane w wielkości 152,3 mln zł (w tym dla 89,9 tys. deponentów w 1995 r. i 59,4 tys. - w 1996 r.). Depozyty gwarantowane w upadłych bankach wyniosły w 1996 r. ok. 84 proc. całości depozytów należących do osób fizycznych i niefinansowych osób prawnych. W bankach spółdzielczych udział depozytów gwarantowanych do depozytów ogółem wyniósł ok. 95 proc.

Do końca 1996 roku BFG udzielił zwrotnej pomocy finansowej dziewięciu bankom, w tym sześciu bankom (czterem komercyjnym i dwóm spółdzielczym) na przejęcie banków o zagrożonej wypłacalności oraz trzem bankom (jednemu komercyjnemu i dwóm spółdzielczym) na samodzielną sanację. Jak więc widać działalność pomocowa funduszu w dużej mierze wiązała się ze wspieraniem procesów konsolidacyjnych w bankowości. Łączna kwota udzielonych pożyczek wyniosła ok. 130 mln zł. Kwota ta była mniejsza od kwoty gwarantowanych depozytów zgromadzonych w bankach o zagrożonej wypłacalności, na rzecz których udzielono pomocy finansowej.

Z powyższych danych wynika, że z punktu widzenia całego sektora bankowego, już w pierwszym przybliżeniu „rachunku korzyści i strat” kierunek na udzielenie pomocy zagrożonym bankom jest na ogół korzystniejszy aniżeli dopuszczenie do ich upadłości i ponoszenie kosztu gwarantowania depozytów. W drugim przybliżeniu „rachunku korzyści i strat” uwzględnić ponadto należy, iż dzięki udzieleniu pomocy finansowej przez BFG zachowana zostaje wypłacalność „zagrożonych” banków w odniesieniu do całości zobowiązań, zarówno w stosunku do ludności i sektora niefinansowego, jak i sektora finansowego, którego depozyty nie podlegają ustawowej ochronie. W lwiej części dotyczy to lokat międzybankowych. Dzięki temu, jak gdyby starcie, blokowane jest działanie mechanizmu domina, będącego istotnym czynnikiem rozprzestrzeniania się kryzysów bankowych. Wziąć należy ponadto pod uwagę korzystne skutki pośrednie ratowania banków przed upadłością. Chodzi o wpływ tego rodzaju działania na zachowanie substancji bankowej i dostępu do usług finansowych oraz o utrzymanie zatrudnienia w oddziałach banków, które w przypadku bankructwa byłyby zlikwidowane. I to są elementy trzeciego przybliżenia rachunku korzyści i strat.

Last but not least - ze względu na szczególny charakter działalności banków niezwykle duże znaczenie ma aspekt psychologiczny. Każda upadłość banku wytwarza niepokój wśród klientów, negatywnie wpływa na skłonność do oszczędzania i ogólny nastrój wobec sektora bankowego. W państwach o dużych tradycjach bankowych uznaje się, że jednym z najważniejszych aktywów, jeśli nie najważniejszym, którym dysponują banki, jest ich wiarygodność, stabilność i bezpieczeństwo finansowe. Tworzenie warunków do zwiększanie tego rodzaju aktywów jest główną misją funduszu.

NOWELIZACJA USTAWY O BFG - GŁÓWNE ZMIANY

27 października 1995 roku Rada Funduszu skierowała do prezesa Rady Ministrów projekt nowelizacji ustawy o BFG z prośbą o wykorzystanie „szybkiej ścieżki legislacyjnej” do jej uchwalenia. Pilność sprawy wiązała się z ujawnieniem przez praktykę niedostatecznej precyzji niektórych przepisów ustawy o BFG, a zwłaszcza nieostrości tak istotnych pojęć, jak „deponent”, „rachunek imienny”, „aktywa wazone ryzykiem” itd. Na tym tle występowały różnice interpretacyjne, co bardzo utrudniało współpracę funduszu z partnerami

(syndykami, deponentami, a nawet bankami), a niekiedy prowadziło nawet do występowania na drogę sądową przeciwko BFG.

Były również inne powody nowelizacji ustawy. Chodziło w szczególności o podwyższenie kwoty gwarantowanej i zbliżenie się tym samym do wielkości rekomendowanych przez Unię Europejską (2000 ECU) oraz o stworzenie warunków ustawowych dla samodzielniejszej i tym samym skuteczniejszej działalności pomocowej BFG.

20 lutego 1997 roku Sejm RP uchwalił Ustawę o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. **A oto najbardziej istotne zmiany w dziedzinie gwarantowania depozytów:**

- 1) kwota gwarancji depozytów zostaje podwyższona od 1 lipca 1997 r. z 3000 ECU do wielkości 4000 ECU, a od 1 stycznia 1998 r. do 5000 ECU; przy zachowaniu zasady pokrycia 100-procentową gwarancją depozytów wielkości do 1000 ECU, a powyżej - 90-procentową gwarancją;
- 2) uwzględniając fakt, że banki prowadzą dla jednostek organizacyjnych osób prawnych odrębne rachunki (np. dla szkół, gminnych jednostek pomocniczych, oddziałów, stowarzyszeń itp.) nastąpiło uściślenie pojęcia deponent poprzez rozszerzenie gwarancji depozytów na tego typu instytucje. Równocześnie znowelizowana ustawa jednoznacznie przesądza, że w przypadku prowadzenia przez bank rachunku dla kilku osób (rachunek wspólny) deponentem jest każda z tych osób. Natomiast w przypadku rachunku dla spółki cywilnej, jawnej lub komandytowej - deponentem jest ta spółka;
- 3) nastąpiło rozszerzenie (o zastępców dyrektorów departamentów i oddziałów upadłego banku) oraz uściślenie kryteriów (czas sprawowania funkcji w stosunku do daty zawieszenia banku) zaliczenia członków kierownictwa banku do kręgu osób wyłączonych z gwarancji BFG;
- 4) jednoznacznego rozstrzygnięcia doczekała się kwestia związana z określeniem uprawnień osób będących uczestnikami tzw. cesji, czyli przelewów części wierzytelności z rachunków bankowych przez ich posiadaczy na inne osoby w czasie zawieszenia banku, dokonywanych na ogół po to, aby rozproszyć duże depozyty na większą liczbę mniejszych - do kwoty 3000 ECU, objętej gwarancją funduszu. Notabene Sąd Najwyższy wyrokiem z 5 listopada 1996 r. podzielił stanowisko funduszu, iż przelewy wierzytelności dokonane w okresie zawieszenia działalności banku nie mogą rozszerzać odpowiedzialności gwarancyjnej funduszu. **Odpowiedni zapis w znowelizowanej ustawie stanowi, że gwarancją objęte są środki pieniężne zgromadzone w banku według stanu na dzień zawieszenia działalności banku, z uwzględnieniem wypłat dokonanych w trybie art. 109 ustawy - Prawo bankowe z 31 stycznia 1989 r. oraz należnych odsetek naliczonych do dnia spełnienia warunku gwarancji.** Tak więc kwestia ta przestanie wreszcie budzić jakiejkolwiek wątpliwości;
- 5) w sposób ścisły określone zostały obowiązki i tryb postępowania syndyka w toku przygotowania listy deponentów upadłego banku oraz wzajemne relacje między syndykiem a BFG. Określone zostały nieprzekraczalne terminy poszczególnych operacji warunkujących wypłatę środków gwarantowanych deponentom. Powinno to przyczynić się do usprawnienia procesu realizacji gwarancji, a w ostatecznym rachunku do wydatnego skrócenia czasu oczekiwania deponentów na odzyskanie wkładów w wielkości gwarantowanej.

W drugiej dziedzinie działalności BFG (pomoc finansowa dla banków o zagrożonej wypłacalności) zmiany ustawowe dotyczą zarówno zasad tworzenia funduszu pomocowego, jak i kierunków jego wykorzystania oraz trybu i procedury podejmowania decyzji przez organa funduszu.

Kluczowe znaczenie ma jednoznaczne rozstrzygnięcie dotyczące zakresu pojęciowego występującej w ustawie kategorii „suma aktywów ważonych ryzykiem”. Jak wiadomo - na skutek niedostatecznej precyzji zapisów ustawy przed nowelizacją - w kwestii tej wystąpiła rozbieżność poglądów między BFG, NBP i Ministerstwem Finansów z jednej strony a Bankiem Handlowym SA - z drugiej. Sformułowanie przyjęte w ramach nowelizacji ustawy stanowiące, że „suma aktywów ważonych ryzykiem - suma aktywów bilansowych oraz zobowiązań pozabilansowych, którym prezes NBP nadaje na podstawie odrębnych przepisów wyrażoną procentowo wagę ryzyka”, jest tożsame ze stanowiskiem wyrażanym wcześniej przez BFG, wspieranym przez NBP i Ministerstwo Finansów.

Jeśli chodzi o obciążenie banków opłatą roczną na rzecz funduszu pomocowego, to ustawodawca - kierując się intencją promocji rozwoju nowoczesnych instrumentów finansowych - dokonał zróżnicowania stawki opłaty rocznej. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą, banki wnoszą na fundusz pomocowy opłaty roczne wg. stawki nie przekraczającej 0,4 proc. w odniesieniu do sumy aktywów bilansowych oraz gwarancji i poręczeń ważonych ryzykiem, oraz wg stawki nie przekraczającej 0,2 proc. w odniesieniu do pozostałych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem. Przyjęto również, że opłaty rocznej nie uiszcza się od „linii kredytów przyrzeczonych”, przez które należy rozumieć kwotę zobowiązania banku do udzielenia kredytu pomniejszoną o kwotę jego wykorzystania.

Istotnym novum jest wprowadzenie w ramach nowelizacji ustawowej zasady, że od 1 stycznia 1998 r. opłaty na fundusz pomocowy, obciążające banki, będą mniejsze o 30 proc. od wielkości wynikającej z iloczynu stawki opłat i sumy aktywów ważonych ryzykiem. Kwotę z tytułu pomniejszenia wpłat banków na rzecz funduszu wносить będzie NBP. W ten sposób zapoczątkowane zostało urzeczywistnianie wielokrotnie wysuwanego postulatu przez środowisko bankowe, aby bank centralny w znaczącym stopniu partycypował w kosztach uzdrawiania i konsolidacji banków zagrożonych upadłością.

W ramach nowelizacji ustawy rozszerzono wachlarz metod działalności pomocowej funduszu. Dopuszczono mianowicie możliwość nabywania przez BFG i dokonywania obrotu wierzytelnościami banków znajdujących się w sytuacji zagrożenia wypłacalności. Jest to istotne wzbogacenie form działalności pomocowej, szczególnie użyteczne w przypadku banków charakteryzujących się portfelem wysokiej jakości aktywów, które popadły w trudności, będą mogły je zbywać na rzecz funduszu ze znacznie mniejszym dyskontem aniżeli byłoby to możliwe na rynku wierzytelności.

Jednoznacznie uregulowana została kwestia definicji przejęcie banku. Zgodnie ze zmianami dokonanyymi w ustawie, przez pojęcie to rozumieć należy zarówno przejęcie (nabycie) przedsiębiorstwa bankowego w całości, jak i jego części. Ma to istotne znaczenie dla elastyczniejszego kształtowania pomocy dla banków zagrożonych niewypłacalnością oraz restrukturyzacji banków. Często bowiem dla poprawy sytuacji finansowej banku wystarczy sprzedaż np. części sieci niektórych biur, przy zachowaniu podmiotowości banku.

Dla wielu banków, zwłaszcza spółdzielczych, duże znaczenie może mieć nowelizacja przepisu określającego, że warunkiem udzielenia pomocy przez fundusz jest przedstawienie przez zainteresowany bank wyników przeprowadzonego badania audytorskiego. Z praktyki wiadomo, że koszty badania audytorskiego w licznych przypadkach przekraczały możliwości finansowe banku starającego się o pomoc. Było to ponadto wymaganie nadmierne w stosunku do rzeczywistych potrzeb rozpoznania stanu finansowego banku.

W znolizowanej ustawie nastąpiło znaczne uelastycznienie tego wymagania. Stwierdza się bowiem, że warunkiem udzielenia przez BFG pomocy jest „uznanie przez Zarząd Funduszu przedstawionych przez podmiot objęty systemem gwarantowania... wyników badania sprawozdania finansowego, dotyczącego jego działalności”.

Istotne zmiany, z punktu widzenia sprawności działalności pomocowej funduszu, dotyczą procedury decyzyjnej w tej dziedzinie. Do tej pory udzielanie przez BFG pomocy finansowej bankowi o zagrożonej wypłacalności uzależnione było od pozytywnego zaopiniowania planu wykorzystania tej pomocy przez NBP. Oznaczało to de facto przejęcie przez bank centralny odpowiedzialności za trafność decyzji pomocowych, co siłą rzeczy prowadziło do konieczności dokonywania wielorakich i czasochłonnych uzgodnień na linii bank-NBP-BFG. W rezultacie cały proces decyzyjny ulegał dużemu opóźnieniu ze wszystkimi niekorzystnymi skutkami dla efektywności. Obecnie odstąpiono od warunku przedkładania przez bank ubiegający się o uzyskanie pomocy finansowej BFG pozytywnej opinii prezesa NBP **o planie jej wykorzystania**. Wprowadzono natomiast zapis, iż warunkiem udzielenia pomocy jest przedstawienie przez bank wnioskujący pozytywnej opinii prezesa NBP **o programie postępowania uzdrawiającego banku, realizowanego przez bank na mocy art. 104 ustawy Prawo bankowe**. Notabene, obecnie w Polsce pod nadzorem NBP są realizowane programy postępowania uzdrawiającego w ok. 450 bankach spółdzielczych i 25 bankach komercyjnych. Warunek ten jest więc mocno osadzony w realiach polskiej bankowości - stwarza bankowi centralnemu możliwość skutecznego wpływania na proces uzdrawiania banków, w tym także z udziałem pomocy finansowej ze strony BFG.

Oczywiste jest, że w nowej sytuacji utrzymana, a nawet wzmocniona, powinna być partnerska współpraca między BFG a NBP w dziedzinie działalności pomocowej, przy poszanowaniu ustawowo określonego podziału kompetencji między tymi instytucjami. Pozwoli to na oparcie całego procesu decyzyjnego na zasadzie jedności uprawnień i odpowiedzialności, jako fundamentalnej regule nowoczesnej organizacji i zarządzania. Zaowocuje to znacznym przyspieszeniem i zwiększeniem efektywności działalności pomocowej BFG, a w ostatecznym rachunku - wpłynie korzystnie na stabilność polskiego systemu bankowego.

Autor jest przewodniczącym Rady BFG

Przedruk artykułu z miesięcznika Bank (marzec 1997 r.)

OGRANICZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI BANKOWEGO FUNDUSZU GWARANCYJNEGO

3. Wyrok z 5 listopada 1996 r. (II CKN 49/96)

Cesja wierzytelności z rachunku bankowego w okresie zawieszenia działalności banku (art. 109 prawa bankowego) nie skutkuje względem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Z uzasadnienia

Sąd Rejonowy w C., uwzględniając powództwo wytoczone przez powodów, których sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia w trybie art. 219 k.p.c. - wyrokiem z 25 stycznia 1996 r. zasądził od pozwanego Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w Warszawie na ich rzecz dochodzone kwoty wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami sporu.

Z ustaleń zawartych w uzasadnieniu wskazanego wyroku wynika, że roszczenia powodów wynikały z dokonanych na ich rzecz przez deponentów Banku Spółdzielczego w W. przelewów wierzytelności z rachunków bankowych prowadzonych przez powyższy Bank. Stosownych cesji dokonano w okresie zawieszenia działalności tegoż Banku.

Na skutek rewizji pozwanego Funduszu wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w B. z 5 lipca 1996 r. wyrok Sądu pierwszej instancji został zmieniony w ten sposób, że początkowa data płatności odsetek z tytułu opóźnienia została określona na dzień 11 sierpnia 1995 r. (zamiast 20 maja 1995 r.), przy jednoczesnym częściowym oddaleniu powództwa, w pozostałym natomiast zakresie rewizja została oddalona.

Zmianę wyroku pierwszoinstancyjnego w części dotyczącej odsetek Sąd Wojewódzki uzasadnił poczynionym przez siebie ustaleniem, iż prawidłowo sporządzona przez syndyka lista deponentów wpłynęła do pozwanego Funduszu dopiero 3 sierpnia 1995 r. i że tym samym od tej daty należy liczyć wynikający z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 18 ze zm.) siedmiodniowy termin do podjęcia uchwały o przekazaniu syndykowi kwot na wypłatę środków gwarantowanych. Oddalając natomiast rewizję co do kwot zasadniczych, Sąd Wojewódzki wyszedł z założenia, że dokonywanie przez deponentów cesji w okresie zawieszenia działalności banku nie uchybia przepisom art. 109 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359 ze zm.).

Wyrok Sądu Wojewódzkiego w części oddalającej rewizję został przez pozwanego Fundusza zaskarżony kasacją, w której skarżący - powołując się na pierwszą z podstaw kasacyjnych, przede wszystkim na naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię przepisów art. 108 i 109 prawa bankowego, art. 23 ust. 2 ustawy o BFG oraz art. 509 k.c. - domaga się zmiany tego wyroku i oddalenia powództwa w całości bądź też jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zarzuty zawarte w skardze kasacyjnej zasługują na uwzględnienie.

Obowiązkowy system gwarantowania środków pieniężnych obejmuje środki gwarantowane do wysokości (łącznie z odsetkami naliczonymi do dnia spełnienia warunków gwarancji):

- 1) równowartości w złotych 1000 ECU - w 100% wartości środków gwarantowanych,
- 2) przekraczające równowartość w złotych 1000 ECU, a nie przekraczające równowartości w złotych 3000 ECU - w 90% wartości środków gwarantowanych.

Kwoty te określają maksymalną wysokość roszczeń deponenta w stosunku do Funduszu, niezależnie od tego, w jakiej wysokości i na ilu rachunkach posiadał on środki pieniężne w danym banku (art. 23 ust. 2 i 4 ustawy o BFG).

W związku z niezbyt precyzyjną treścią art. 109 prawa bankowego, przy jednoczesnym pominięciu przez ustawodawcę uregulowania w ustawie o BFG problematyki skutków prawnych, powstających w zakresie odpowiedzialności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w razie cesji dokonywanych przed chwilą zaktualizowania się przesłanek odpowiedzialności Funduszu, w piśmiennictwie prawniczym pojawiło się kilka prób teoretycznego rozwiązania tej kwestii. Próby te nie dają jednoznacznego wyjaśnienia zagadnienia. Nie ustosunkowując się bliżej do racji merytorycznych poszczególnych stanowisk, Sąd Najwyższy uważa, że do analizowanego problemu należy podejść w sposób następujący:

Przede wszystkim nie może budzić wątpliwości, że zagadnienie dopuszczalności i skuteczności cesji wierzytelności z rachunku bankowego w okresie zawieszenia działalności banku należy rozpatrywać w ścisłym powiązaniu z uprawnieniami deponentów względem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, inaczej rzecz ujmując - w powiązaniu z ustawowymi zasadami gwarantowania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych.

Zasadnicze znaczenie dla omawianej kwestii mają przepisy art. 23 ust. 2 i 4 ustawy o BFG, określające maksymalną wysokość roszczeń deponenta w stosunku do Funduszu, bez względu na wielkość środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz liczbę tych rachunków. Samo roszczenie wobec Funduszu jest natomiast wynikiem tego, że w momencie spełnienia warunków gwarancji bank objęty systemem gwarantowania nie ma możliwości zwrotu deponentom środków pieniężnych zlokalizowanych przez nich na rachunkach bankowych (art. 21 i 22 ust. 2 ustawy o BFG).

Dopuszczalność przelewu wierzytelności reguluje przepis art. 509 k.c., który zasadniczo dopuszcza przelew każdej wierzytelności, chyba że sprzeciwia się temu przepis ustawy, zastrzeżenie umowne lub właściwość zobowiązania.

Co się tyczy pierwszej z wymienionych przesłanek negatywnych, to przepisy kodeksu cywilnego zawierają szereg wyłączeń dopuszczalności przelewu wierzytelności (np. art. 449, 595 § 1, 602 § 1, 912 k.c.). Obowiązujące przepisy nie zawierają natomiast normy zakazującej zbywania wierzytelności deponentów w okresie zawieszenia działalności banku, dlatego też należy dojść do wniosku, że pierwsza z wymienionych w art. 509 § 1 k.c. negatywnych przesłanek dopuszczalności przelewu wierzytelności nie stoi na przeszkodzie uznaniu, iż przelew omawianej wierzytelności nie jest prawnie wyłączony.

W sprawie było poza sporem, że strony umów o rachunki bankowe nie zabroniły przelewu wierzytelności (*pactum de nonpetendo*), co sprawia, że można pominąć rozważania co do drugiej z negatywnych przesłanek dopuszczalności przelewu wierzytelności.

Pozostaje zatem do rozważenia kwestia, czy przelewowi wierzytelności z tytułu rachunku bankowego nie sprzeciwia się trzecia z wymienionych w art. 509 § 1 k.c. negatywnych przesłanek, a mianowicie właściwość zobowiązania.

W tej mierze w piśmiennictwie prawniczym panuje pogląd, że niezbywalność wierzytelności może wynikać bądź ze ściśle osobistego charakteru świadczenia, bądź ze związania uprawnienia z innym stosunkiem prawnym, bądź ze szczególnego charakteru zobowiązania, który nakazuje liczyć się z wolą dłużnika co do tego, kto ma być wierzycielem.

W okolicznościach niniejszej sprawy z natury rzeczy nie ma potrzeby rozważania problemu z punktu widzenia osobistego charakteru wierzytelności.

W tej sytuacji wymaga rozważenia kolejna okoliczność decydująca ewentualnie o niezbywalności wierzytelności z tytułu rachunku bankowego: związanie z innym stosunkiem prawnym.

Nie ulega wątpliwości, że roszczenie deponenta względem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, a ściślej biorąc stosunek zobowiązaniowy, z którego to roszczenie wynika, ma charakter akcesoryjny i że akcesoryjność ta znajduje swoje odzwierciedlenie w odpowiedzialności wskazanego Funduszu. Istotna jest również okoliczność, że deponentem musi być ten sam podmiot, na którego wystawiono imienne dowody wpłaty środków pieniężnych, do wysokości określonej ustawą, przy czym bez znaczenia pozostaje liczba umów zawartych z bankiem (art. 23 ustawy o BFG).

Aczkolwiek omawiany stosunek gwarancji nawiązuje się dopiero z dniem spełnienia warunków gwarancji i tym samym przed tym dniem kształtuje się on jedynie jako stosunek potencjalny (przyszły czy też jako tzw. ekspektatywa), to niemniej jednak również i ten potencjalny stosunek stanowi *accessorium* stosunku zobowiązaniowego łączącego deponenta z bankiem. Tego rodzaju relacja między powyższymi stosunkami nabiera szczególnego wyrazu w okresie zawieszenia działalności banku (art. 109 prawa bankowego). Do zawieszenia działalności banku dochodzi po stwierdzeniu bezskuteczności innych środków nadzoru bankowego (art. 104-107 prawa bankowego). Uprawnienia i samodzielność banku w czasie zawieszenia działalności są nader ograniczone. W tym czasie bank reguluje tylko zobowiązania z tytułu wkładów oszczędnościowych, lokat, rachunków bieżących i kredytu refinansowego, z pierwszeństwa zaś korzystają zobowiązania wobec osób prawnych i fizycznych nie będących członkami (akcjonariuszami) banku. Regulowanie innych zobowiązań ulega wstrzymaniu (art. 109 pkt. 1 prawa bankowego).

Użyty przez ustawodawcę w art. 109 pkt. 1 prawa bankowego zwrot „reguluje zobowiązania” należy rozumieć w sposób ścisły, a zatem chodzi tutaj o takie czynności banku, które prowadzą do całkowitego albo częściowego wygaśnięcia zobowiązań banku względem deponenta. W związku z tym należałoby uznać, że takie czynności, jak chociażby obciążenie rachunku deponenta-cedenta, założenie rachunku dla cesjonariusza, w okresie zawieszenia działalności banku nie wchodzi w rachubę. Konstatacja ta sama przez się nie czyni, rzecz jasna, bezprzedmiotowymi dalszych rozważań co do dopuszczalności cesji jako takiej. Kwestia ta pozostaje nadal otwarta.

Kontynuując zaś te rozważania nie sposób nie podkreślić oczywistego faktu, że zawieszenie działalności banku jest stwierdzeniem - i to oficjalnym - złego stanu majątkowego banku.

Brak możliwości majątkowych banku sprawia, że należy wówczas mówić o faktycznej niedostępności wkładu. Z uwagi na taki właśnie stan rzeczy można zasadnie twierdzić, że odpowiedzialność gwarancyjna BFG w okresie zawieszenia banku powinna być oceniana już nie tylko jako jedynie teoretyczna czy też hipotetyczna możliwość, lecz jako fakt w zupełności realny. Z tej przyczyny przy ocenie dopuszczalności cesji dokonywanej przez deponenta nie można w żadnym razie abstrahować od prawnej regulacji dotyczącej ustawowego systemu gwarantowania środków pieniężnych zdeponowanych na rachunkach bankowych. W konsekwencji trzeba przyjąć, że stan zawieszenia działalności banku doprowadza do tak ścisłego związania przyszłej wierzytelności gwarancyjnej z podstawową wierzytelnością przysługującą deponentowi, iż ma wówczas miejsce zmiana charakteru zobowiązania z rachunku bankowego. W ujęciu art. 509 § 1 k.c. okoliczność ta stanowi przeszkodę dla dokonywania cesji. Skoro zaś tak, to przesądzona zostaje również - w sensie negatywnym - kwestia, czy dokonana przez deponenta, mimo zawieszenia działalności banku, cesja wierzytelności na inny podmiot pociąga za sobą odpowiedzialność BFG w myśl przepisów ustawy o tymże Funduszu.

Dodatkowo należy zauważyć, że takie rozwiązanie problemu w pełni koreluje z ogólną zasadą prawa cywilnego, iż nie można przenieść więcej praw aniżeli się samemu ma (*nemo plus iuris transfere potest quam ipse habet*).

2. W związku z zarzutem dotyczącym zawartego w zaskarżonym wyroku rozstrzygnięcia o odsetkach z tytułu opóźnienia należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że przepisy ustawy o BFG nie precyzują bliżej terminu świadczeń gwarantowanych. I tak, według art. 27 tej ustawy, syndyk masy upadłości obowiązany jest w terminie 30 dni od dnia spełnienia warunku gwarancji ustalić i przedstawić Funduszowi w formie pisemnej listę deponentów wraz z wyszczególnieniem kwot środków gwarantowanych, natomiast Zarząd Funduszu (art. 28 ust. 1) po otrzymaniu powyższej listy, nie później niż w ciągu 7 dni, podejmuje i podaje do publicznej wiadomości oraz przekazuje podmiotom objętym systemem gwarantowania uchwałę o przekazaniu syndykowi kwot na wypłatę środków gwarantowanych. Sąd Wojewódzki przyjął, że Fundusz dopuszcza się opóźnienia, gdy nie uiszcza świadczenia po upływie 7 dni od otrzymania listy deponentów i że w konsekwencji od tej daty należy liczyć odsetki (art. 481 § 1 k.c.).

Nie jest to stanowisko trafne. Sąd Wojewódzki bowiem przeoczył, że Fundusz powinien także zgromadzić odpowiednie środki pieniężne na wyodrębnionym rachunku specjalnym (art. 29 ust. 1 ustawy o BFG). Środki te - ich wielkość określać ma uchwała, o której mowa w art. 28 ust. 1 - pochodzą z wpłat dokonywanych przez poszczególne podmioty objęte systemem gwarantowania. Termin do dokonania tych wpłat jest określony ustawowo i wynosi 7 dni. Dopiero z momentem zgromadzenia wskazanych środków pieniężnych Fundusz przekazuje je syndykowi masy upadłości, co wymaga dalszych operacji natury księgowej i bankowej.

Z powyższego wynika, że procedura uruchomienia wypłat na rzecz deponentów jest dość rozbudowana, gdyż składa się z kilku etapów, przy czym uczestniczy w niej wiele podmiotów. O wymagalności więc roszczeń deponentów nie można zatem mówić wcześniej niż od daty, w której, w normalnym porządku rzeczy, Fundusz powinien pozyskać niezbędne środki na zaspokojenie tych roszczeń. Określenie tej daty w konkretnych okolicznościach sprawy należy oczywiście do sądu *meriti*.

✓ a r s z a w a

nakład 2100 egz.